

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ
обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Маркетинг»

Спеціальність 075 Маркетинг

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

**Заволічна Т.Р. доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування,
к.е.н.**

Профайл викладача:

Заволічна Т.Р. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/zavolichna-tetyana-romanivna>

Контактний тел. 050 6712004

Е-mail: t.zavolichna@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: вівторок з 14.00 до 16.00.

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=339>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення історії економіки та економічної думки є основою для поглибленого вивчення і творчого опанування еволюції світової економіки та змісту провідних економічних вчень у конкретно-історичних умовах їх виникнення та розвитку для формування у студентів навичок самостійних і нетенденційних оцінок та вироблення альтернативних варіантів господарчої політики. Відповідно набуття знань щодо особливостей розвитку економічних відносин в різні епохи та в різних країнах, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх бакалаврів здатності використовувати знання про історичний розвиток господарств та економічної думки країн Європейської цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування і розвитку економічних систем. Дана навчальна дисципліна допомагає студентові зрозуміти загальну спрямованість еволюції економічної науки, її взаємозв'язок з економічною політикою, прийняттям стратегічних і оперативних рішень, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Світова історія», «Економічна географія», «Вступ в спеціальність», а також володіти навичками використання бібліографії та джерел з економічної літератури.

4. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

- основні методи і прийоми вивчення господарських систем;
- методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, методи збору та аналізу необхідної інформації, методи оцінювання та аналізу економічних та соціальних показників, фінансових показників на макро- та мезо- економічному рівні;
- відмінності між господарськими системи;
- чинники, що формують специфічну діяльність економічних суб'єктів господарських систем та генезис господарських систем;
- основні особливості та загальну характеристику економічної думки кожного періоду розвитку світової цивілізації;
- основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

вміти:

- демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, особливостей поведінки їх суб'єктів, соціально-значущих проблем і процесів на рівні держави, регіону, галузі, міста, громади та

інших об'єктів управління, а також фінансових засад їх функціонування.

- пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
- використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- критично оцінювати і аналізувати соціально-економічні аспекти політичних, економічних, культурних та інших подій і явищ на підставі відповідного обсягу знань;
- володіти категоріальним апаратом дослідження історичного розвитку господарства та економічних поглядів різних течій;
- самостійно працювати з економічною літературою, відбирати теоретичний та фактологічний матеріал та систематизувати набуті економічні знання;
- виявляти взаємозв'язок та спадкоємність економічної політики держав з теоретичними концепціями минулого та сучасності;
- вміння використовувати економічно обґрунтовану аналітичну інформацію для розробки та прийняття рішень економічними агентами приватного та державного сектору;
- здатність забезпечувати процес формування ефективного використання та оптимального розподілу економічних та фінансових ресурсів в умовах їх обмеженості суб'єктами приватного і державного сектору;
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах;
- планувати можливості особистого професійного розвитку, вміти працювати як самостійно, так і в команді;
- демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах:
- набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним, а також здатність адаптувати виконувані економічні функції до вимог і умов змісту діяльності та статусу організації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	15	30			45		залік
Заочна	1	2	3	90	12				78		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА МІКРОЕКОНОМІКА												
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	6	1	2			3	4	1					3
Тема 2. Природа та еволюція первіснообщинного господарства.	6	1	2			3	4	1					3
Тема 3. Господарство та економічна думка суспільств ранніх цивілізацій.	6	1	2			3	4	1					3
Тема 4. Господарський розвиток та економічна думка на етапі становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій (VIII ст. до н. е. – V ст. н. е.)	6	1	2			3	4	1					3
Тема 5. Господарський розвиток та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V – XV ст.).1	6	1	2			3	4						4
Тема 6. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша половина XVII ст.).	6	1	2			3	5	1					4
Тема 7. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	8	1	3			4	5	1					4
Разом за ЗМ 1	44	7	15			22	30	6					24
Тема 8. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).		1	2			3	3						3
Тема 9. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.).		1	2			3	4						4

Тема 10. Господарство та економічна думка в період державно - монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.).		1	2			3	4	1				3
Тема 11. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (д. п. XX ст.).		1	2			3	4	1				3
Тема 12. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (к. XX – п. XXI ст.)		1	2			3	4	1				3
Тема 13. Економічний розвиток України в умовах адміністративно-командної економічної системи та його трактування в економічній думці.		1	2			4	5	1				4
Тема 14. Відновлення засад ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя XX ст. – початок XXI ст.).		2	3			4	5	1				4
Разом за ЗМ 2	46	8	15			23	30	6				24
Усього годин	90	15	30			45	90	12				78

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки 1. Роль історичного аспекту в економічних дослідженнях. 2. Предмет і завдання курсу. 3. Основні джерела та методи дослідження економічної історії. 4. Визначення понять школи і напрямку в економічних теоріях 5. Методологічні критерії періодизації історії економіки та історії економічних учень. Циклічність та роль неекономічних факторів в господарському розвитку.
2	Природа та еволюція первіснообщинного господарства. 1. Основні риси, типи і форми господарств первісної економічної системи. 2. Відмінності привласнювального і виробничо-відтворювального господарств. 3. Передумови неолітичної революції. 4. Роль суспільного поділу праці в розвитку господарства первісного суспільства. Господарські та соціокультурні об'єднання господарської організації первісного суспільства. 5. Особливості господарської діяльності в період первісної історії України.
3	Господарство та економічна думка суспільств ранніх цивілізацій. 1. Передумови становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій. 2. Господарський розвиток та економічна думка в Месопотамії (XI–I тис. до н. е.). 3. Господарський розвиток Стародавнього Єгипту та його відображення в економічній думці. 4. Суспільство крито-мікенської цивілізації та особливості його господарської сфери.
4	Господарський розвиток та економічна думка на етапі становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій (VIII ст. до н. е. – V ст. н. е.) 1. Економічна думка Стародавнього Китаю (Конфуцій, легізм і моїзм, даосизм, колективний трактат “Гуань-Цзи”). 2. Економічні погляди Каутільї в стародавньому трактаті “Артхашастра”. 3. Особливості рабства і розвитку господарства у Стародавній Греції. Антична економічна думка Греції. 4. Особливості рабства і розвитку господарства у Стародавньому Римі. Антична економічна думка Риму.
5	Господарський розвиток та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V – XV ст.). 1. Основні форми господарювання у феодальних державах Західної Європи й у ранньофеодальній Київській Русі. 2. Соціальна доктрина християнства в працях Аврелія Августина (святого Августина). 3. «Салічна правда» і «Капітулярій про вілли» як документи економічної думки періоду раннього феодалізму. 4. Основні соціально-економічні ідеї Томи Аквінського. 5. Розвиток економічної думки Київської Русі: «Повість врем'яних літ», «Правда Руська», «Повчання дітям» Володимира Мономаха. 6. Соціально-економічні утопії пізнього середньовіччя: Т. Мор («Утопія»), Т. Кампанелла («Місто сонця»).
6	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша половина XVII ст.). 1. Економічні причини та наслідки Великих географічних відкриттів. 2. Зміст та умови первісного нагромадження капіталу. Мануфактури. Англія як класичний приклад первісного нагромадження. 3. Економічні передумови і наслідки буржуазних революцій в Нідерландах, Англії і Франції.

	4. Особливості пізніх меркантилістських поглядів Т. Мена, Ж. Б. Кольбера, А. Монкретьєна.
7	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (д. п. XVII – п. п. XIX ст.). 1. Зародження класичної школи політекономії (В. Петті, П. Буагільбер). Фізіократи. 2. Основний зміст, передумови та соціально-економічні наслідки промислового перевороту. 3. Загальна характеристика та основні положення праці А. Сміта "Дослідження про природу та причини багатства народів" 4. Давід Рікардо - ідеолог епохи промислової революції 5. Риси економіки індустріального типу. Економічна гегемонія Англії. Науково-технічні винаходи НТР-I.
8	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (д. п. XIX – п. XX ст.). 1. Основні тенденції розвитку світового господарства кінця 19 – початку 20 ст.: риси та наслідки другої НТР, концентрація виробництва і капіталу та виникнення монополій. 2. Характерні риси та особливості господарського розвитку провідних країн світу і України. 3. Німецька історична школа. 4. Марксизм. 5. Маржинальний напрям економічної думки. 6. Формування неокласичного напрямку економічної думки А. Маршалла.
9	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (д. п. XIX – п. XX ст.). 1. Характеристика економічного розвитку українських земель під патронатом Росії в період здійснення реформи 1861 р. Ідеї В. Н. Каразіна, А. О. Скальковського, Д. П. Журавського. 2. Сутність і наслідки реформ 1848 р. для західних українських земель. 3. Епоха промислового перевороту. Особливості індустріалізації в Україні. 3. Економічна думка в пореформений період: ліберально-буржуазна (М. П. Драгоманов) та революційно-демократична (В. Навроцький, М. Павлик, І. Франко). 4. Особливості розвитку політичної економії в Україні (Т. Ф. Степанов, І. В. Вернадський, М. Вольський, А. Антонович, М. Косовський, М. Зібер, М. Бунге, С. А. Подолінський, М. І. Туган-Барановський, Є. Слущкий).
10	Господарство та економічна думка в період державно - монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). 1. Економічні наслідки Першої світової війни. 2. Розвиток теорій імперіалізму (концепції імперіалізму Р. Гільфердінга, В. І. Леніна, К. Каутського). 3. Господарство Німеччини, Англії, Франції в міжвоєнний період. 4. Теорії монополістичної (Е. Чемберлін) і недосконалої (Дж. Робінсон) конкуренції. 5. Економічні погляди Й. Шумпетера: «теорія економічного розвитку»; ідеї «інновацій» (нововведень); теорії підприємництва і прибутку. 6. Кейнсіанська теорія державного регулювання економіки та її еволюція. Послідовники вчення Кейнса (Е. Хансен, С. Харріс). Концепція акселератора. 7. Новий курс Ф. Д. Рузвельта.
11	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.). 1. Загальна характеристика розвитку світової системи господарства після Другої світової війни. План Дж. Маршалла.

	2. Розвиток інституціоналізму. Вплив інноваційно-технологічних факторів на розвиток національних економік провідних країн Європи та США у 50-70-ті роки ХХ ст. Концепції НТР. 3. Вплив міжнародно-інтеграційних факторів на розвиток національних економік провідних країн Європи та США у 50-70-ті роки ХХ ст. та його відображення в дослідженнях Дж. Вайнера, Дж. Міда, Р. Ліпсі. 4. Розвиток корпоративної форми господарства та її відображення в економічній думці у другій половині ХХ ст. Неокейнсіанські теорії економічного зростання. 5. Німецьке економічне “диво” та роль представників німецького лібералізму в його підготовці. 6. Розвиток США. Кейнсіансько-неокласичний синтез
12	Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) 1. Інтернаціоналізація та глобалізація світового господарства останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. та її відображення в економічній думці. 2. Економічні зміни в провідних країнах світу у 1970-х рр. та їх відображення в посткейнсіанстві. Загальна характеристика нового кейнсіанства у 80-ті роки ХХ ст. 3. Вплив інформаційно-технологічної революції 60-х рр. ХХ ст. на розвиток господарства провідних країн світу. 4. Розвиток світової економіки в останній третині ХХ ст. “Рейганоміка” та “тетчеризм”. 5. Особливості економічного розвитку Європи за умов інтеграції: передумови, основні етапи, досягнення та проблеми. 6. Проблеми формування індустріального суспільства у країнах, що розвиваються. Феномен «нових індустріальних країн».
13	Економічний розвиток України в умовах адміністративно-командної економічної системи та його трактування в економічній думці. 1. Економічний розвиток УРСР. Ленінський етап. 2. Економічний розвиток УРСР. Сталінський етап. 3. Економічний розвиток УРСР. Хрущовський етап. 4. Економічний розвиток УРСР. Брежнєвський етап. 5. Українська економічна думка періоду панування тоталітарної системи.
14	Відновлення засад ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя ХХ ст. – початок ХХІ ст.). 1. Місце України у світовому господарстві, стан її економіки на початку 90-х років ХХ ст. 2. Прийняття Акту про державну незалежність України 24 серпня 1991 р. 3. Особливості української ринкової трансформації. 4. Сучасна економічна думка України (В.Базилевич, В.Геєць, А.Гриценко, А.Гальчинський, Б.Кваснюк, І.Лукінов, С.Мочерний, А.Покритан, В.Черняк, А.Чухно). 5. Зміст реформ Президентів незалежної України. 6. Вплив світової економічної кризи 2008 р. та АТО на сучасний розвиток України. 7. Об’єктивна необхідність (революція на Граніті, Помаранчева революція, революція Гідності) та умови інтеграції України в сучасну міжнародну демократичну спільноту.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю – усні та письмові відповіді (доповіді; фіксовані виступи; есе, реферати, творчі роботи, тестування).

Форма підсумкового контролю для –залік.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: - контрольні роботи; - стандартизовані тести; - проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою таких якісних критеріїв, що трансформуються в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

7. Рекомендована література -основна

1. Боднарчук Т.Л. Протекціонізм в економічній історії України (XIX– початок XX ст.) : монографія / Т.Л. Боднарчук ; НАН України, ДУ "Ін-текон. тапрогнозув. НАН України". – К., 2017. – 282 с.
2. Горбачевська О.В., Хмелярчук М.І., Стасишин А.В. Історія економіки та економічної думки у логічних схемах: навч. посібник / О.В. Горбачевська, М.І. Хмелярчук, А.В. Стасишин; за ред. к.ек.н, доц. О.В. Горбачевської. -К.: УБС НБУ, 2016.-526 с.
3. Данилова К.І. Спадщина Д. Рікардо у XXI столітті: теорія порівняльних переваг крізь призму історико-інституціонального аналізу / Іstor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017; 50:172-208 <https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.172>
4. Економічна теорія для бакалаврів. Методичний посібник з нормативних дисциплін для студентів спеціальності 6.03051 «Економічна теорія» / за ред. д.е.н., проф. З.І.Галушки. – Чернівці: «Місто», 2016. – 409 с.: розділ І Антохов А.А., Заволічна Т.Р. *Навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” – с.4-124.*
5. Історія економіки та економічної думки. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 051 "Економіка" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / укл. Т.С. Черкашина, Т.Є. Калашник, Т.В. Ус, І.Ф. Лісна; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,90 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 139 с.
6. Краус Н.М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: навч. посіб./ Н.М. Краус —К. : «Центр учбової літератури», 2014.—504 с.
7. Лагутін В.В., Лебедева Л.В. «Природа фірми» – 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р. Коуза / Іstor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017; 50:307-315. <https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.307>
8. Скороход І. П. Історія економіки та історія економічної думки : курс лекцій з навч. дисципліни для студ. економ. спец-ей / І. П. Скороход ; ОНУ ім. І.І. Мечникова, ЕПФ. – Одеса : Одеський нац. ун-т, 2017. – 161 с.
9. Українська економічна думка про чинники та пріоритети економічного розвитку : моногр. / В.В. Небрат, Н.А. Супрун, О.М. Кудласевич [та ін.] ; заред. д-ра екон. наук В.В. Небрат ; НАН Украї-ни, ДУ "Ін-текон. та прогнозув. НАН України". – К., 2014. – 396 с.
10. Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 476 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <https://parlament.org.ua>
2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>

11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
16. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
17. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf